

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

26 mei 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde maatregelen tegen eventuele fraude in de sociale huisvesting

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Anissa Tamsamani tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de hoge werkloosheid bij allochtonen en de door de Vlaamse ministers voorgestelde maatregelen

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanbevelingen uit het eindverslag van de Commissie voor Interculturele Dialoog

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het vereenvoudigen van het huishoudelijk reglement in sociale-wooncomplexen

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de samenwerking op het vlak van welzijn en huisvesting inzake thuisloosheid

Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

Donderdag 26 mei 2005

Voorzitter: de heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.01 uur.*

Interpellatie van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde maatregelen tegen eventuele fraude in de sociale huisvesting

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Verreycken tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde maatregelen tegen eventuele fraude in de sociale huisvesting.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, toen ik op 21 april De Standaard las, dacht ik eerst dat bepaalde sociale huisvestingsmaatschappijen zich vergaloppeerd hadden. Ze signaleerden dat ze financiële problemen hadden, wat uiteraard al langer bekend was, maar een van de factoren daarvan was wat zij in zware bewoordingen 'sociale fraude' noemden.

Het gaat om het feit dat sociale huurders, als ze een nieuwe relatie beginnen, geacht worden dat onmiddellijk te signaleren aan hun sociale huisvestingsmaatschappijen. Als gevolg daarvan wordt hun huurprijs verhoogd. De realiteit is natuurlijk dat de meeste huurders om begrijpelijke redenen niet enthousiast zijn om dat onmiddellijk te melden. De maatschappijen noemden dat 'sociale fraude', maar het is veeleer een begrijpelijke en normale menselijke houding.

De maatschappijen eisten in interne nota's zeer zware straffen en zowaar gerechtelijke vervolging.

Er zou zelfs een speciale politiedienst moeten komen die vaststellingen zou kunnen doen, dus door binnen te vallen om te zien of het bed door twee personen beslapen is en of er kledij hangt van een tweede volwassene.

Ik dacht dat dit niet meer was dan een zwaar plan van enkele huisvestingsmaatschappijen. Op 22 april verslikte ik me echter in mijn ochtendkoffie toen ik u, mijnheer de minister, met foto in de krant zag staan – op zich niet uitzonderlijk weliswaar – met de verklaring dat dit inderdaad gerechtelijk strafbaar moet worden gesteld, en dat er afschrikwekkende straffen moeten zijn. Bovendien zei u dat er een korps moet komen dat de fraude professioneel kan vaststellen.

Als ik dat naast de verklaringen leg van 21 april, dan bent u blijkbaar voorstander van een speciaal politiekorps dat bij de mensen thuis professioneel moet gaan vaststellen of de misdaad gepleegd is, namelijk of het bed door één dan wel twee personen beslapen is, en of het hemd op de crime scene in de kleerkast hangt. (*Opmerkingen van minister Marino Keulen*)

Ik kan het me inderdaad levendig voorstellen, mijnheer de minister, aan de hand van voorbeelden van enkele gerechtsdeurwaarders uit mijn kennissenkring. Met dit plan, dat ik de relatiepolitie heb gedoopt, zijn er toch wat problemen.

Zo'n praktijk is onmenselijk. Op dit ogenblik gebeurt het concreet nog bij echtscheidingen. Het is inderdaad mogelijk betrapingen te laten uitvoeren door deurwaarders, maar we kunnen ons afvragen of dat nog wel van deze tijd is. 's Morgens vroeg worden sloten uitgeboord om binnen te vallen in de slaapkamer van de mensen. Is dat allemaal noodzakelijk? Zeker in deze context lijkt het me een beetje overtrokken.

Verreycken

De maatschappelijke context is ook gewijzigd. Dat is ook gesignaleerd in het aanvankelijke artikel, waarin sociale werkers en experts zeggen: ‘De redenering van de maatschappijen klopt, maar de sociale werkelijkheid is vandaag complexer. De regelgeving dateert uit de tijd toen samenwonen haast per definitie gehuwd waren en relaties veel stabielere waren. Samenwonen is nu vaak een kwestie van min of meer samenwonen. In de sociale zekerheid zal dit op lange termijn onvermijdelijk leiden tot een individualisering van het recht op een uitkering.’

Inderdaad, relaties wisselen sneller en nemen verschillende vormen aan. Zeker in de sector van de sociale huisvesting is dat een realiteit. We moeten dus niet de weg opgaan van draconische straffen en het inschakelen van het gerecht, laat staan van een specifiek politiekorps. We zullen veeleer moeten nagaan of de regelgeving niet moet worden aangepast aan de maatschappelijke realiteit.

Er is ook een wanverhouding tussen de aard van de problematiek en de voorgestelde remedies. Er wordt gezegd: ‘De sociale huisvesting lijdt door die zogenaamde sociale fraude een verlies van 2 miljoen euro.’ Dat is natuurlijk niet niets, maar laten we dat vergelijken met de cijfers die we onlangs hebben besproken van de interne werkingskosten van de socialehuisvestingsmaatschappijen. Het ging toen over bedragen van 12 miljoen euro aan secretariaats- en werkingskosten en 72 miljoen euro aan personeelskosten voor nog geen 2.000 personeelsleden. Als ze draconische maatregelen eisen tegen zogenaamde fraude die ze ramen op maar 2 miljoen euro, dan zullen ze eerst eens de hand in eigen boezem moeten steken en nagaan of ze hun eigen werking niet kunnen rationaliseren door een versnelde fusie en een afbouw van wat ik de overheadkost noem.

Ten slotte is er mijns inziens ook een juridisch bezwaar. Als de maatschappijen werkelijk een politiekorps bij de huurders willen laten binnenvallen, dan gaat dat juridisch gezien over een huiszoeking. In de gerechtelijke sfeer is daar de toestemming van een onderzoeksrechter voor vereist. De enige uitzondering daarop is het geval van een echtscheiding, maar ook dan is er een voorafgaande machtiging van een rechter nodig. Ik vraag me dan ook af hoe het gerechtelijk apparaat hierbij

betrokken zal worden. Wordt er dan een soort socialehuisvestingsrechter gezocht die keer op keer aan dat korps zijn toelating moet geven om binnen te vallen? De voorgestelde remedies lijken me in elk geval zwaar overtrokken.

Onze fractie krijgt nogal snel het verwijt dat we geen suggesties doen voor een alternatief om tegemoet te komen aan de financiële problemen. Ik verwijs daarom naar het leefbaarheidsplan van het Vlaams Belang voor de sociale huisvesting. We zijn niet blind voor de financiële problemen van de sector, maar pleiten er wel voor te werken met duidelijke huurprijzen voor de nieuwe huurders, met als enige criteria de kwaliteit van de woning en de leefomgeving. Dat komt trouwens tegemoet aan een ander oud zeer, dat sociale huurders weinig inzicht hebben in de berekening van hun huurprijs, laat staan in de manier waarop die soms verhoogd wordt. Bovendien zijn er grote verschillen van maatschappij tot maatschappij, waardoor de huurders er bij onderlinge vergelijking geen lijn in kunnen trekken.

Wij pleiten voor een systeem waarbij woning per woning de kwaliteit en de aard van de omgeving wordt vastgesteld. Op basis daarvan kan een huurprijs worden bepaald die in een complex grotendeels gelijk zal zijn voor alle eenheden. De burgerlijke staat van de huurder wordt daarvoor irrelevant. Het speelt geen rol of hij alleen woont, gehuwd is of een nieuwe relatie aangaat. Het speelt ook geen rol dat zo'n relatie een week of een jaar duurt. Niemand moet dat controleren en niemand moet aangifte doen.

In Nederland wordt dat systeem op grote schaal toegepast. Er wordt gewerkt met een puntenstelsel, waarbij objectief wordt vastgelegd welke inrichtingen hoeveel punten geven en tot een hogere huurprijs leiden. Dat lijkt me een zeer objectief systeem. Er is zelfs een beroepsinstantie waarbij de huurder die meent dat hij te veel betaalt in verhouding tot de punten die zijn woning waard is, een beroep kan indienen en zijn huur kan laten herzien. Dat systeem is ongetwijfeld nog niet voldragen, maar in die richting moet er verder worden nagedacht, en niet in de richting van de relatiepolitie.

Ten slotte meen ik ook dat de prioriteiten verkeerd gelegd worden. In de hoorzitting destijds zei de heer Cools dat er een enorm probleem rijst

Verreycken

met de financiële toestand van de socialehuisvestingsmaatschappijen door de enorme toestroom van vreemdelingen en asielzoekers. Ik heb vastgesteld in deze commissie en in de media dat mensen van CD&V, om mevrouw Berx en zelfs mevrouw Vogels niet te noemen, bevestigen dat dat inderdaad een enorm probleem is.

Dat is prioriteit nummer één, die nu absoluut aangepakt moet worden. Tot op heden komen er echter geen documenten op tafel, geen regeringsvoorstellen, geen wijzigingen van decreten. In het beste geval wordt verwezen naar het fameuze nieuwe socialehuurbesluit. Daar hebben we sinds het begin van deze zittingsperiode al zo vaak over horen praten, maar er is nog altijd geen uitzicht op een tekst.

Mijnheer de minister, u zegt uw steun te zullen verlenen aan een voorstel om een speciaal politiekorps in te zetten voor de jacht op sociale huurders. Op welke beleidsnota, welke beslissing, welk begrotingsartikel of welk element van het regeerakkoord baseert u zich dan? Zou het niet nuttiger zijn de wetgeving te herzien naar Nederlands model, waar de huurprijs gekoppeld is aan de kwaliteit van de woning, veeleer dan een heksenjacht te openen – want dat is het – op sociale huurders met de vraag of ze al dan niet een nieuw lief hebben?

Is het trouwens een eenvoudige zaak om zo de burgerlijke staat van een sociale huurder vast te stellen? Kunnen relaties inderdaad niet wisselen en diverse vormen aannemen? Is de inhoud van een kleerkast of het al of niet beslapen zijn van een bed dan wel een valabel criterium om huurprijzen te innen?

Meent u niet dat we prioritair werk moeten maken van de problematiek van de toestroom van vreemdelingen en asielzoekers in de sociale huisvesting? Is dat niet veel dringender en belangrijker, ook in omvang, dan wat hier wordt gezegd?

Als de sector inderdaad zegt een probleem te hebben met die zogenaamde fraude die 2 miljoen euro per jaar bedraagt, moeten we dan niet de interne kosten van die maatschappijen onder de loep nemen? We zouden moeten nagaan hoe het bedrag van 72 miljoen euro dat aan perso-

neelskosten worden besteed, omlaag kan worden gebracht. Met enige creativiteit zal daar wel 2 miljoen euro te vinden zijn.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het zal u niet verwonderen dat ik het niet eens ben met de heer Verreycken. De huurprijs is niet afhankelijk van de burgerlijke staat, maar van het gezamenlijke inkomen van alle bewoners van het huis.

Wat de heer Verreycken laat uitschijnen, dat een occasioneel lief daar invloed op zou hebben, is zever. Het gaat er niet om dat iemand een nachtje blijft slapen of desnoods een week. Het gaat om duurzame relaties die verzwegen worden omdat er dan ook een dubbel inkomen is. Bovendien is er dan een ongelijke behandeling ten aanzien van de eerlijke huurders.

In het Nederlands model moeten de huurprijzen wel zeer laag zijn, want anders kunnen mensen, zoals bijvoorbeeld een alleenstaande moeder met twee of drie kinderen, dat niet betalen. Daarom is er een indeling in inkomenscategorieën. Bovendien kan het niet dat degenen die echt nood hebben aan sociale huisvesting, niet kunnen worden geholpen, terwijl anderen in hun woning kunnen blijven tegen een prijs die niet in verhouding staat tot hun inkomen. Het is duidelijk dat er iets gedaan moet worden.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me aan bij wat mevrouw Guns zegt.

Mijnheer Verreycken, de domiciliefraude is, net als de al even acute problematiek van de huurachterstallen en de problemen met overlast in sociale woonwijken, niet nieuw voor ons. We hebben dit thema ingeschreven in ons verkiezingsprogramma, en het was een belangrijk item bij de onderhandelingen over het regeerakkoord. Het onderwerp is dan ook opgenomen in het regeerakkoord.

Is het nu de bedoeling dat we elk bed gaan betasten? Neen, maar om een solidair systeem in stand te houden, mag degene die correct is niet het slachtoffer worden van diegene die creatief

Heeren

genoeg is om het systeem te omzeilen. Dit is de realiteit. Er zijn veel redenen waarom mensen verzuurd zijn, maar dat is er in elk geval een van. De mensen die dat uiten, wonen al langer in de wijk en zijn er bezorgd voor. Mijn fractie heeft daar alle begrip voor en heeft het dan ook opgenomen in het regeerakkoord.

Hebt u ooit al eens het huidige socialehuurbesluit gelezen? Daarin staat 'inkomen' gedefinieerd. Ik citeer: 'De som van de aan de personenbelasting onderworpen inkomsten, alsook van niet-belastbare vervangingsinkomsten van de huurder of kandidaat-huurder en van alle personen die met hem of haar dezelfde woning betrekken of zullen betrekken'. Het gaat dus niet om iemand die er een nachtje komt slapen, maar wel over iemand die er gaat wonen.

We zouden zover moeten komen dat een gemeente kan ingrijpen op een ogenblik dat ze dergelijke misbruiken vaststelt. Nu moet een gemeente iemand inschrijven als die zich aandient. De gemeente heeft echter weet van een aantal dingen, maar de wetgever laat niet toe dat ze ingrijpt. Dat is een federale materie, maar ik heb begrepen dat er op dat vlak initiatieven worden genomen.

Mijnheer Verreycken, u stelt in uw perscommuniqué dat CD&V een soort politiemacht wil oprichten in Vlaanderen, maar dat klopt niet. Ik heb eerbied voor de democratie en voor iedereen die deel uitmaakt van dit parlement, maar er moet me iets van het hart. Het Vlaams Belang is er dikwijls op uit om onrust te zaaien onder de mensen. Ik heb u echter nog nooit een alternatief voorstel horen lanceren, ook niet in uw leefbaarheidsplan.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Belang dringt altijd aan op het correct naleven van regels en staat op de handhaving van normen. Ik vind het dan ook vreemd dat de heer Verreycken hier vraagtekens bij plaatst. Als een overheid geloofwaardig wil zijn, dan moeten de opgelegde regels worden nageleefd. Mevrouw Guns en mevrouw Heeren hebben de inhoudelijke argumenten al gegeven. Ofwel bent u consequent en vraagt u dat alle regels worden nageleefd, ofwel vraagt u dat nergens. Als een overheid echter

geloofwaardig wil zijn, dan moet ze op alle vlakken – ook als de solidariteit speelt – nagaan of er misbruiken zijn. Als dat zo is, dan moet daartegen worden opgetreden.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de problematiek ligt erg gevoelig. Een aantal leden van de commissie weten dat toen ik hier in 1995 binnenkwam, ik niet bezig was met deze materie. We hebben ooit een werkbezoek gebracht in Gent aan een blok sociale woningen en dat zal ik nooit vergeten. De heer Putman, directeur, zei toen dat domiciliefraude een van de grootste gesels is waarmee maatschappijen worden geconfronteerd.

Mijnheer Verreycken, iedereen heeft recht op zijn standpunt, maar dat van u is wel erg bizar. We proberen misbruiken aan te pakken. We willen enkel dat de wet wordt nageleefd in het belang van de kwetsbaren in de samenleving, in dit geval in de eerste plaats financieel kwetsbaren. De inkomsten die maatschappijen derven, worden gecompenseerd op andere huurders. Als iedereen zijn huur correct betaald, kan de huurprijs dalen. U bent nogal gemakkelijk vragende partij voor het organiseren van hoorzittingen. Ik stel voor dat u er één vraagt met de directeurs van de huisvestingsmaatschappijen, en ze zullen u allemaal zeggen dat dit een groot probleem is.

Dit werkt verzuring in de wijk in de hand. Mensen weten dat hun buur ook 9.000 oude Belgische frank aan huur betaalt, terwijl er sinds jaar en dag een zware Duitse wagen voor de deur staat. Dat is iedereen gegund en iedereen slaapt met wie hij wil, maar het moet wel worden gemeld. Het is het gezamenlijk inkomen en niet de burgerlijke staat die bepaalt wat de hoogte is van de huurprijs. Daar zit een heel solidaire gedachte achter. In de mate dat het correct gebeurt, kan diegene die het heel moeilijk heeft een lagere huurprijs krijgen.

U hebt het over 'relatiepolitie' en wekt de indruk dat ik van zin ben een soort huisvestingsgestapo in het leven te roepen. Niets is minder waar! Ik citeer uit mijn perscommuniqué: 'Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat fraude in de sociale huisvesting, zoals het verzwijgen van het samenwonen met iemand of het liegen daarover om geen hogere huur te moeten betalen, gerechtelijk

Keulen

strafbaar wordt'. In de Standaard staat: 'Minister Keulen reageert daarmee op de berekeningen van de VVH die uitwezen dat de domiciliefraude hen 2 miljoen euro per jaar kost. Dat bedrag moeten ze dan verhalen op de andere huurders. Voor eenzelfde huurhuis betaalt een alleenstaande met kinderen flink wat euro's per maand minder dan een huishouden met evenveel kinderen, maar met twee partners met elk een inkomen. Vergeten op te geven dat er een persoon met een inkomen bij u woont, is daarom erg lucratief voor sociale huurders.' In mijn communiqué staat verder: 'Ik ken de voorstellen van de maatschappijen. Ze moeten inderdaad betere instrumenten krijgen om de fraude aan te pakken. Die fraude moet ook uitdrukkelijk strafbaar worden gesteld en de straffen moeten afschrikken. Er moet een korps komen dat die fraude professioneel kan vaststellen. Dat moeten we uitbouwen bij de hervorming van de Vlaamse administratie in het kader van BBB. De andere maatregelen zullen worden opgenomen in de nieuwe regelgeving over de sociale huurwoningen waaraan we de laatste hand leggen'.

De inspiratiebron is het regeerakkoord dat mijn leidraad moet zijn. Op die basis heb ik het vertrouwen gekregen. Dit is ook een zaak van eerlijkheid en sociale rechtvaardigheid, niets meer en niets minder. Uw partij is vaak de eerste om dergelijke dingen aan te klagen, meestal in erg nadrukkelijk taalgebruik en ik ben nu zelf zeer diplomatisch. Het gaat om de toepassing van de regelgeving waaraan een solidair principe ten grondslag ligt.

Mijnheer Verreycken, er is eigenlijk geen verschil met Nederland. Ook bij ons wordt de hoogte van de huurprijs bepaald door de kwaliteit van de woning. Het is de geactualiseerde kostprijs, eventueel aangepast aan renovaties, saneringen en vernieuwingen. We zijn trouwens volop met renovaties bezig. Ik krijg vaak het verwijt dat de woning wel mooier is geworden, maar dat de huurprijs ook stijgt. Het inkomen telt bij ons inderdaad mee. In Nederland wordt de basishuurprijs vastgesteld op basis van de kwaliteit van de woning, maar wordt er met een systeem van huursubsidies gewerkt. Die hangen af van de gezinsgrootte en het inkomen. De methodiek is anders, maar uiteindelijk komt het op hetzelfde neer.

Hoe gaan we dit realiseren? Het zal gebeuren via BBB. In de configuratie komt er een IVA, de inspectie die onder meer met die opdracht kan worden belast. Het klopt dat er ook een huiszoekingsbevel nodig is. We moeten de rechtstaat respecteren, maar we worden door de sector gesteund.

Dan was er nog een opmerking over koppeling aan nationaliteit. De cijfers zijn wat ze zijn: 80 percent van de bewoners heeft de Belgische nationaliteit en 20 percent is niet-Belg. Daarvan is 4,3 percent EU-onderdaan en wordt dus met Belg gelijkgesteld. Dat betekent dat 15,8 percent niet-EU-onderdaan is. Het is dan ook een vrij beperkte groep die u viseert. Bovendien zouden op die manier fundamentele principes omtrent discriminatie worden geschonden.

Het nieuwe socialehuurbesluit moet in werking treden vanaf januari 2006. Op het einde van volgende maand zal het grootste deel van het werk af zijn en zullen we het aan het Vlaams Parlement voorleggen. Er wordt ruimte geboden voor lokale accenten, onder andere op het vlak van toewijzingsbeleid. Er wordt rekening gehouden met de taalvereiste alvorens mensen definitief een woning toegewezen krijgen. Dit is een complexe materie die veel overleg vraagt. Het is gemakkelijker in woorden uit te drukken dan in de praktijk te realiseren. We gaan die uitdaging echter niet uit de weg.

Tot slot wijs ik erop dat voor het agentschap 'Inspectie' de wooncode moet worden gewijzigd. We zijn daarmee bezig. De inspecteurs mogen zelf geen betrokken partij zijn en dus geen mensen van de huisvestingsmaatschappij zijn. Op die manier wordt de rechter- en partijsituatie vermeden. De drijfveer is correctheid, eerlijkheid en de handhaving van de wet in het belang van de financieel zwakkere huurders.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, ik heb een beetje een déjà-vu-gevoel. Het gebeurt heel vaak in de politiek dat slechte wetgeving en slechte voorstellen met veel pathos worden verdedigd door te verwijzen naar heel mooie, grote ethische principes.

Verreycken

Ik heb dat onder meer meegemaakt tijdens de bespreking van de fameuze antidiscriminatiewet in de Kamer en de Senaat. Dat is een slechte wet die door alle juristen is afgekraakt. Ze bevat een aantal draconische onderdelen, zoals de stakingsvordering tegen verhuurders. Gedetailleerde kritiek werd echter steeds weerlegd met het argument dat dit een sociaal rechtvaardige en ethisch verantwoorde wet was, ondanks de slechte techniek.

Ik herinner me dat in het debat werd gesteld dat deze wet zou worden misbruikt tegen katholieken die hun mening uitten. Het antwoord daarop luidde dat zulks zeker niet de bedoeling was. De eerste zaak die werd gestart, was echter wel de lachwekkende vordering tegen de oude kardinaal in West-Vlaanderen die het had gewaagd om iets onvriendelijks over homo's te zeggen. De slechte wetgeving werd dus effectief gebruikt op de slechte manier, maar werd verdedigd door te schermen met grote ethische principes.

Hier gebeurt hetzelfde. Er wordt gesproken over eerlijkheid, sociale rechtvaardigheid en sociale principes. Wie zou daartegen durven zijn? Ik ben daar niet tegen en niemand is dat, maar we moeten ons wel de vraag durven stellen of dit de juiste manier is om ons doel te bereiken. Uw doel is ervoor te zorgen dat de sociale huisvesting financieel leefbaar blijft. Er wordt gezegd dat de domiciliefraude op 2 miljoen euro wordt geraamd. De draconische maatregelen die u plant, zijn niet de geschikte manier om dat doel te bereiken. Is het niet aangewezen om na te denken over alternatieven?

In uw voorstel zou een speciaal politiekorps die fraude vaststellen. Dat is onwaarschijnlijk absurd. Mensen moeten dan in de woning binnengaan om bedden en kleerkasten te controleren. Mevrouw Guns zegt dat het niet gaat om het opsporen van occasionele, maar wel duurzame relaties. Het gaat hier wel om wetgeving. In een politiekorps werken beëdigde mensen die een proces-verbaal moeten opmaken dat feiten ter plekke vaststelt. Als de aangever zegt dat het kussen links ligt en het ligt rechts, riskeert de politieman vervolgd te worden of een deontologische sanctie te krijgen. De details van de verklaring moeten duidelijk zijn en hard worden gemaakt.

Duurzame of occasionele relaties kunnen niet worden vastgesteld als men een woning binnenkomt en moet vaststellen wie er in bed ligt. Dat is in onze moderne tijd niet meer mogelijk. Dan zou het korps niet alleen over de bevoegdheid moeten beschikken om binnen te vallen, maar ook om er gedurende een maand observatieopdrachten uit te voeren om te zien hoe vaak de persoon over de vloer komt. Dat is vanuit juridisch standpunt draconisch overtrokken in verhouding tot de problematiek die zich voordoet.

Hetzelfde antwoord ik aan mevrouw Heeren. Niet elk bed betasten, niet over een nachtje slapen struikelen, maar wie zal het zeggen? Ofwel geeft men een korps de mogelijkheid om de vaststellingen te doen, ofwel moet men van het plan afzien. U moet dat hier in de commissie niet trachten te minimaliseren. Dit zijn ernstige en verre gaande feiten. Als men zo'n wapen bovenhaalt, moet men kunnen aantonen dat het absoluut noodzakelijk is en dat de fraude zulke vormen aanneemt dat deze middelen moeten worden ingezet. Tot op heden heb ik nog geen overtuigend argument gehoord.

Mevrouw Berx zegt verwonderd te zijn dat het Vlaams Belang hier tegen gekant is. De regels moeten toch worden toegepast. Het zou nuttig zijn regels te doen naleven die voor de huidige sociale huurders veel belangrijker zijn en waarvan de overtreding veel storender is. We hebben het bijvoorbeeld over het massaal sluikstorten rond de blokken op Linkeroever en de criminaliteit die daar voorkomt. Dat tast de leefbaarheid veel zwaarder aan. Ik ga ermee akkoord om de wet toe te passen, maar er zijn prioriteiten.

De overheid kan ook moeilijk zaken criminaliseren die op zich niet crimineel zijn. Een nieuwe relatie met iemand beginnen is op zich niet strafbaar. In een sociale woning overnachten is evenmin verkeerd, noch afspreken om een relatie bijvoorbeeld zes maanden te testen. Mensen zijn daar vrij in. De overheid verwacht echter dat mensen hun nieuwe situatie spontaan zouden melden aan de socialehuisvestingsmaatschappij om daar de financiële gevolgen van te dragen. Het gaat om mensen die per definitie onvermogen zijn en niet onmiddellijk aangifte doen omdat ze liever nog wat wachten. Is hier dan sprake van crimineel gedrag waartegen dit soort wapens moet worden ingezet? Dat is overtrokken en gaat te ver.

Verreycken

Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat u een IVA gaat oprichten met inspecteurs. Ik ben het daar niet mee eens. Ik zal deze zaak aandachtig blijven opvolgen en ik blijf mij verzetten tegen het controleren van bedden en kleerkasten. Ik ben niet overtuigd door uw argumenten. Het verheugt mij dat u stelt dat er een huiszoekingsbevel nodig is. Dat is inderdaad een belangrijke garantie. Ik ben benieuwd hoe u de federale wetgeving zult laten wijzigen om er rechters voor bevoegd te maken. Ik ben er gerust in, het zal immers niet gemakkelijk lukken.

U verwees naar het aantal vreemdelingen in de sociale huisvesting, namelijk 15,7 procent. De situatie op het platteland verschilt grondig van de situatie in de grootsteden. Ik herinner mij de uiteenzetting van de heer Cools, die het had over 50 procent. Het gaat dan over nationaliteiten en niet over afkomst. Het zou nuttiger zijn de cijfers te hebben op basis van afkomst. Dan hebben we het niet langer over 15,7 procent, maar over veel hogere percentages die meer accuraat de problemen op het terrein weerspiegelen. U zegt dat daar niets tegen kan worden ondernomen omdat dit de discriminatieregels schendt. Waar blijven de grote verklaringen van uw partij en van CD&V in de media en bij herhaaldelijke gelegenheden om er iets aan te doen? Wat gebeurt er met de noodkreet van de huisvestingsmaatschappijen die intern een brave omzendbrief hadden opgesteld met de melding dat zij het liefst huurders hadden die Nederlands spreken? De maatregel is intussen door u ingetrokken.

Wanneer wordt in het socialehuurbesluit ingeschreven dat zij dat mogen? Wanneer komt er een decreetswijziging om dat mogelijk te maken? Ik denk dat u dat aspect van de problematiek nog te veel opzijschuift. Wat de prioriteiten betreft, verdient de toestroom van vreemdelingen en asielzoekers in de sociale huisvesting een veel grotere prioriteit dan de zogenaamd zware domiciliefraude.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer Verreycken, er is veel aan te merken op wat u zegt. De antidiscriminatiewet is alleen maar een omzetting van een Europese richtlijn naar Belgisch recht. Dat weet u als jurist. Een aantal punten uit die wet zijn bediscussieerbaar, maar België was daartoe verplicht en heeft dat ingevuld naar eigen modaliteiten. Op een aantal vlakken zijn er nog lacunes.

Als ik uw kritiek doortrek, dan moeten ook OCMW's en bepaalde diensten van de sociale zekerheid stoppen met het natrekken van de gezinssituatie van mensen. OCMW's gebruiken terecht heel wat technieken bij het uitvoeren van sociaal onderzoek en steken er heel wat tijd in. Zij moeten elke wijziging in de gezinssituatie melden. Ik ga ervan uit dat onze samenleving is gebaseerd op het beginsel van het opnemen van de eigen verantwoordelijkheid. Men mag redelijkerwijs verwachten dat mensen dat ook doen en consequenties koppelen aan gedrag dat er niet aan voldoet. Als mensen dat niet melden en dat wordt keer op keer vastgesteld, kan dat het einde van hun leefloon betekenen, tenzij alsnog het tegendeel wordt bewezen.

Er wordt hier niet over criminalisering gesproken, want het gaat niet om strafbare feiten. Sancties toepassen is niet hetzelfde als voor de strafrechter verschijnen. Als regels worden overtreden, moet de overheid daar echter tegen optreden of het nu gaat om sluikstorten, criminele feiten of sociale fraude.

U verwees naar het socialehuurbesluit en de eis dat aanvragers het Nederlands machtig zouden zijn. De minister zei dat hij daar eind volgende maand klaar mee zal zijn en dat de voorwaarde dat alleen zal worden verhuurd aan mensen die het Nederlands machtig zijn, erin verweven zal zitten.

Wat het verschil tussen het platteland en de steden aangaat, wachten we nog altijd op de interpellatie die door uw fractie was aangekondigd. We zullen dan alternatieven aanreiken voor asielzoekers of toegewezen asielzoekers die niet op het grondgebied wonen. We zullen dat echter later doen.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer Verreycken, het gaat hier om ambtenaren met politionele bevoegdheid. Mevrouw Berx heeft voorbeelden gegeven. Zo is er bijvoorbeeld ook de arbeidsinspectie.

Ik sta verbaasd dat u dat allemaal als gezever bestempelt. Uw voorbeelden zijn lachwekkend. Van zodra men beseft dat er sprake is van een duurzame relatie, moet niet meer gesproken worden van eens te blijven logeren. U hebt toch ook echtscheidingszaken gepleit. Alles moet in het juiste perspectief worden geplaatst. Ik begrijp niet dat u mensen die bewust fraude plegen ten nadele

Guns

van mensen die het nog meer nodig hebben, goedpraat.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het is belangrijk om correct te citeren. Het is verleidelijk om te scoren door een situatie te overdrijven, dan blijft alleen de overdrijving over en gaat het punt verloren. Hoe langer u praat, mijnheer Verreycken, hoe ridiculer het wordt. Uw betoog krijgt dimensies die niet meer kloppen met de realiteit. Het gaat hier gewoon om het aanpakken van profitariaat. Ik vind het vreemd dat wij dat tegen iemand van het Vlaams Belang moeten zeggen.

Het gaat hier om situaties die al jaren aanslepen. Officieel wordt huur betaald op basis van slechts één vervangingsinkomen, terwijl de partner ook over een inkomen beschikt. Het gaat niet om het betwisten van het recht op een langdurige relatie, maar om het betalen van een faire huurprijs conform het gezamenlijk inkomen en in verhouding tot de kwaliteit van de woning. Dat is de regelgeving die correct moet worden toegepast.

Wat de taalvereisten betreft bij het toekennen van een sociale woning, is er nooit een reglement in werking getreden. Er is een ontwerp opgesteld, dat wordt ingepast in het nieuw uniform socia-lehuurbesluit. In Antwerpen heeft er nooit zo'n reglement bestaan en heb ik er dus ook nooit een moeten intrekken.

Inzake het percentage vreemdelingen, en de stelling dat er lokaal een percentage moet worden uitgedokterd en rekening moet worden gehouden met het lokale draagvlak, zijn er remedies mogelijk. Dat zal de duurzaamheid van de sector ten goede komen. Zo kan men in de toekomst blijven rekenen op partners om nieuwe projecten te lanceren en nieuwe woningen te bouwen en nieuwe wijken te construeren. Een debat is maar mogelijk als men zich in de filosofie van het debat en het onderwerp inschrijft. Als men er iets anders van maakt en er politieke munt probeert uit te slaan, wordt het een dovemansgesprek.

Mijnheer Verreycken, iedereen weet dat u hier profitariaat tracht te legitimeren en te vergoelijken. Dat vind ik onbegrijpelijk. Dat is het ook. Iedereen begrijpt het op een andere manier.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: In de loop van dit debat wordt steeds duidelijker in welke richting er wordt gedacht en geëvolueerd. Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat we correct moeten citeren. Dat is juist. Ik citeer uit De Standaard. U vraagt dat fraude, problemen over domiciliëring dus, gerechtelijk strafbaar wordt. U pleit wel degelijk voor een criminalisering van wat ik als normaal menselijk gedrag beschouw.

Minister Marino Keulen: Dat kan ook met een boete, vooraleer we naar het gerecht stappen. Ik hoop ook dat we preventief kunnen werken, dat we niet moeten optreden. Ik wil geen heksenjacht organiseren. Het gaat over mensen die er al jaren met de klompen doorheen lopen.

De heer Rob Verreycken: Dat kunt u niet hard maken op basis van één vaststelling door eender welk korps. Daarvoor is dat niet het geschikte middel. Een boete is trouwens ook een strafrechtelijke sanctie. Het gaat dus inderdaad over het gerechtelijk strafbaar maken en over criminalisering. Ik citeer u letterlijk en herhaal wat u hebt gezegd.

U wilt ook een korps dat de fraude professioneel kan vaststellen. Ik citeer hier opnieuw wat u zopas hebt gezegd. Speciaal opgeleide mensen worden de straat opgestuurd om zaken vast te stellen. Mijnheer de minister, het is intrigerend dat u hebt bevestigd dat een huiszoeking alleen maar kan met een huiszoekingsbevel. Dat zo'n korps permanent over zo'n bevel beschikt, lijkt twijfelachtig.

Ik maak uit uw antwoord en de opmerkingen van mevrouw Guns op dat u dat op een andere manier wilt doen. U kunt bijvoorbeeld in het oog houden welke auto's voor de deur staan en wie over de vloer komt. Ik waarschuw u, mijnheer de minister, dat u daarmee in juridische problemen komt. Dat soort praktijken is voor politiediensten recent heel strikt gereguleerd – niet ten onrechte. We willen vermijden dat politiediensten misbruik maken van die bevoegdheden. Dit is dus een heilloos spoor. Wat u definieert als fraude, is het niet. Wat u wilt criminaliseren, is begrijpelijk. U moet dus een ander spoor volgen.

Verreycken

Ik zal dit aandachtig opvolgen. U hebt me geenszins overtuigd. U neemt bovendien de term profitarium in de mond. Dat is een straffe uitspraak. Ik durf dat woord niet uitspreken. Ik had het enkel over de toestroom van vreemdelingen en asielzoekers. Mijnheer de minister, als u prioriteiten wilt leggen, dan denk ik bijvoorbeeld aan situaties waar nogal wat vreemdelingen in sociale woningen wonen en ondertussen een eigendom hebben in Marokko. Dat wordt niet gecontroleerd, want de Marokkaanse overheid weigert haar medewerking. Zo ken ik nog wel wat misbruiken in de sector, die ernstiger zijn dan dit.

Minister Marino Keulen: Dit korps zal niet enkel dat soort zaken inspecteren, maar heeft als hoofdopdracht toezicht uit te oefenen op de huisvestingsmaatschappijen en hun werking, en eventueel te assisteren bij het rechtzetten van fouten.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Verreycken werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Anissa Tamsamani tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de hoge werkloosheid bij allochtonen en de door de Vlaamse ministers voorgestelde maatregelen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Tamsamani tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de hoge werkloosheid bij allochtonen en de door de Vlaamse ministers voorgestelde maatregelen.

Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Mijnheer de minister, de aanleiding voor mijn vraag om uitleg is een maandaginterview dat u enige weken geleden hebt

gegeven in De Standaard. De titel was: 'Allochtonen, vergroot uw netwerken.' (nvdr: Inge Ghijs, 'Allochtonen, vergroot uw netwerken. Marino Keulen wil de scholingshandicaps weg.' De Standaard, 25 april 2005, p. 4.)

Eén van de doelstellingen van het Pact van Vilvoorde is dat tegen 2010 alle groepen van de bevolking evenredig moeten deelnemen aan de arbeidsmarkt. Het aandeel in de werkloosheid van personen met een handicap, allochtonen en ouderen blijft echter toenemen. De jongste weken hebben we daarover veel berichten gelezen. Ook de minister van Werkgelegenheid heeft van zich laten horen.

Voor VOKA was dit onder andere de reden om in juni 2003 het initiatief te nemen tot de oprichting van Jobkanaal. Met de steun van de Vlaamse overheid tracht Jobkanaal actief vraag en aanbod beter bij elkaar te laten aansluiten en zoveel mogelijk geschikte en snel beschikbare werkzoekenden uit die kansengroepen te laten instromen in die ondernemingen.

Via Jobkanaal krijgen ondernemers van het VOKA-netwerk de kans om gratis vacatures bekend te maken, die uitdrukkelijk worden opengesteld voor die doelgroepen. Via de VDAB en de uitzendsector worden de jobaanbiedingen overgebracht aan de werkzoekenden. In de praktijk, meer dan anderhalf jaar later, blijkt dat het aandeel van die kansengroepen binnen het bereik van Jobkanaal kleiner is dan verwacht. Uit de cijfers van VOKA valt op dat slechts 1 op 5 van de via Jobkanaal aangeboden vrije plaatsen wordt ingevuld door mensen uit de beoogde doelgroepen.

VOKA en Jobkanaal geven te kennen dat ze bijkomende inspanningen zullen leveren om ondernemers te overtuigen van het belang van aanwervingen binnen de vernoemde doelgroepen. Het stemt hoopvol dat die inspanningen wellicht zullen leiden tot een vergroot aanbod via Jobkanaal.

Tegelijk hebben VOKA en Jobkanaal gelijk door te stellen dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid om via dit instrument te zorgen voor een grotere, evenredige arbeidsparticipatie bij de VDAB ligt en de betrokken uitzendsector. Een betere screening en meer begeleiding van werkzoekenden moeten volgens gedelegeerd bestuurder Muylers beterschap brengen.

Er zijn kritische, maar ook positieve geluiden te horen bij VOKA inzake Jobkanaal. Deze mensen

Temsamani

willen in de toekomst nog proactiever optreden om meer dan de huidige 20 percent van de verzamelde vacatures te laten invullen door mensen uit die kansengroepen.

Mijnheer de minister, in een interview in De Standaard van 25 april laat u een ander geluid horen. De opstartfase van Jobkanaal vormt het bewijs dat streefcijfers en quota niet helpen om het probleem van de hoge werkloosheid bij allochtonen te verhelpen. Met één beweging trekt u die redenering door naar andere voorstellen die de afgelopen maanden werden gelanceerd. Het idee van de anonieme sollicitatieprocedures wordt afgedaan met een boutade: ‘Hoe kun je bij een schilder met 6 werkmannen of de bakker om de hoek anoniem solliciteren?’

Wie met die problemen bezig is, weet heel goed dat alleenstaande maatregelen niet zullen volstaan om daar wat aan te doen. Structurele maatregelen op het gebied van onderwijs en vorming en in het Vlaamse arbeidsmarktbeleid moeten worden gekoppeld aan punctuele maatregelen. Die kunnen gelden als effectieve instrumenten om daadwerkelijk en snel wat te doen aan deze schrijnende situatie.

Mijnheer de minister, u gaat voorbij aan de noodzaak van een dergelijk beleid, door alleen de nadruk te leggen op individuele emancipatie en verbeteringen in ons onderwijs. In het artikel wordt de ene realiteit, die van de nood aan beter opleidings- en taalniveau en meer actieve participatie aan het solliciteren, gebruikt om een andere realiteit toe te dekken, namelijk de discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt en de maatregelen die zich in die zin opdringen.

Het doet me denken aan de zaak-Feryn.

Nochtans heeft minister Vandenbroucke onlangs enkele genuanceerde voorstellen gedaan in het kader van een algemeen arbeidsmarktbeleid. Hij pleit voor het opnemen van onderhandelde streefcijfers in de sectorconvenants. Dat is iets heel anders dan het opleggen van quota aan bedrijven of verplichte diversiteitsplannen. Daarnaast wil hij onderzoeken of een zekere vorm van anonimiteit kan worden gegarandeerd in de VDAB- en de kiesdatabanken. Dat is iets anders dan het uitsluiten van een persoonlijk contact in de verdere sollicitatieprocedure, zoals de minister van Inbur-

gering in het aangehaalde artikel het idee van anonieme sollicitatie voorstelt.

Mijnheer de minister, we delen bepaalde van uw bezorgdheden. Uiteraard moeten allochtonen meer deelnemen aan sollicitatieprocedures, hun opleidings- en taalniveau moet stijgen, er moeten kansen worden gegeven en gegrepen, en uiteraard moeten we ons niet alleen op allochtone gehandicapten en ouderen, maar ook op alle mensen richten die grote moeite hebben om een job te vinden, zonder daarbij het onderscheid tussen allochtonen, autochtonen, kansengroepen en anderen te benadrukken.

Daarom ben ik verheugd dat het beleid inzake gelijke onderwijskansen minder om de notie thuistaal niet-Nederlands, en meer om de notie sociaal-economische indicatoren zal draaien. Ook in het voorstel van federaal staatssecretaris Van Weert om bedrijven die extra inspanningen leveren om laaggeschoolden in dienst te nemen, financieel te belonen, vinden we die niet-segregerende aanpak terug, hoewel we daarbij de bedenking hebben dat bedrijven al heel wat tegemoetkomingen krijgen. Tevens moeten we blijven streven naar een evenredige arbeidsparticipatie, zoals gepland in de gelijknamige wet.

Het is ergerlijk dat de voorstellen van minister Vandenbroucke en anderen in persartikels verkeerd worden voorgesteld, vooral wanneer we, volgens u, mijnheer de minister, een tandje moeten bijsteken om iets te doen aan de grote werkloosheid van allochtonen.

Mijnheer de minister, we hebben gelezen wat u denkt over de streefcijfers van de tewerkstelling van allochtonen op het niveau van individuele bedrijven, maar wat denkt u van het voorstel van minister Vandenbroucke om binnen de sectoren te onderhandelen en op het niveau van sectoren streefcijfers te omschrijven? Wat is er verkeerd aan een beperkte vorm van anoniem solliciteren in het kader van de databanksystemen van de VDAB? Hoe eensgezind is de regering in de aanpak van de hoge werkloosheid bij allochtonen en welke maatregelen worden gepland?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Ik wil eerst even iets rechtzetten. In de tekst wordt gezegd dat in het gelijkkeonderwijskansenbeleid minder aandacht gaat

Berx

naar de notie thuistaal niet-Nederlands. In de laatste stand van het voorstel zal dat wel gebeuren. Laat dat dan gewoon vallen. We zullen proberen om alleen sociaal-economische factoren te krijgen, en minder naar de notie thuistaal te kijken. Na lange discussie werd geoordeeld om wel degelijk Nederlands als niet-thuistaal blijvend op te nemen als een cruciale factor. Het is beter dat dit technisch wordt rechtgezet.

Het is vanzelfsprekend dat die doelstelling zo cruciaal is. De evenredige participatie van alle bevolkingsgroepen aan de arbeidsmarkt is cruciaal voor de allochtonen, maar ook voor de hele samenleving. De sectoronderhandelde en de sectorgebonden streefcijfers zijn een heel goed instrument. Minstens even cruciaal is de permanente monitoring daarvan, het permanent opvolgen of die streefcijfers worden gehaald, en het ontwikkelen van een meetinstrument om de resultaten van het inburgeringsbeleid en het integratiebeleid te meten. Dat ontbreekt nog.

Binnenkort verschijnt een studie van de universiteit van Gent die zal aantonen dat vooral de overheid zelf tekortschiet. Als we nagaan hoeveel Belgen actief zijn in de overheidssector, in de privé-sector en als zelfstandige, en daarnaast de cijfers over de allochtonen leggen, dan zien we dat de overheid ongeveer 45.000 arbeidsplaatsen te weinig geeft aan allochtonen. De privé-sector doet het een stuk beter.

Het anoniem solliciteren is een abdicatie. De naam van een persoon is zo wezenlijk voor de identiteit van een persoon, dat het bijna stuitend is dat het beleid mensen stimuleert om hun naam niet bekend te maken bij sollicitaties of databanken. Het is een fout en pijnlijk signaal als de samenleving suggereert om een naam niet te gebruiken, om zo meer kansen te maken op de arbeidsmarkt. Steeds meer allochtonen vragen trouwens een naamswijziging aan. Waar zijn we mee bezig?

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Dames en heren, mevrouw Tamsamani, het antwoord zit al vervat in uw vraag. 'Uiteraard moeten we ons niet alleen op allochtonen, personen met een handicap of ouderen maar op alle mensen richten die grote

moeite hebben om een job te vinden, zonder daarbij het onderscheid tussen autochtonen en allochtonen, kansengroepen en anderen te veel te benadrukken.'

Daarin zit voor mij alles vervat. Ik zie geen enkele aanleiding om bepaalde groepen extra te belichten, te bevoordelen of voorrang te geven. De enige uitzondering die we kunnen maken, maar die is van een totaal ander niveau, is voor mensen met een handicap. Dat is iets totaál anders. Iedereen aanvaardt dat daar uitzonderingen voor bestaan. Binnen een tewerkstellingsbeleid is het onnodig om mensen op basis van hun afkomst speciale aandacht, voorrechten, voorrang, streefcijfers of faciliteiten te geven.

Even onnodig is het anonieme solliciteren. Het essentiële aan solliciteren is dat de werkgever de kans krijgt om de volledige persoonlijkheid van de kandidaat te beoordelen. Daar anonimiteit aan verbinden, zie ik niet zitten.

Het concept streefcijfers wijs ik volledig af, zowel in de privé-sector als bij de Vlaamse overheid. Ik vind dat diensthoofden, managers en personeelsdiensten op geen enkele manier, rechtstreeks noch onrechtstreeks, onder druk mogen worden gezet om wie dan ook te bevoordelen op basis van zijn afkomst, want daar komt het op neer.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, ik bezorg het interview uit De Standaard van 25 april aan het commissiesecretariaat zodat iedereen een exemplaar heeft. Ik heb zeer veel reacties gekregen op dat interview, vooral positieve, ook uit de hoek van allochtonen. Het is een brede analyse, die de zaken benoemt.

Jobkanaal werd opgericht door VOKA. De patronaatsorganisatie neemt hiermee haar verantwoordelijkheid. Er waren 6.700 jobs bestemd voor de zogenaamde kansengroepen. Dat zijn niet alleen allochtonen, maar ook 45-plussers en personen met een handicap. Daar zijn er slechts duizend van ingevuld, en daarvan ging er slechts een heel klein deel naar allochtonen. De hoofdreden daarvoor bleek een tekort aan opleiding, technische vaardigheden en taalkennis.

Ik ben niet a priori tegen anoniem solliciteren. Het is jammer dat het moet bestaan. A la limite

Keulen

kan het een oplossing zijn om werknemers die objectief gezien aan de voorwaarden voldoen, een kans te geven op de arbeidsmarkt. Ik wil dat men rekening houdt met de economische realiteit.

Ik kom uit een familie van aannemers. Net zoals in vele kleine bedrijfjes in Vlaanderen werd daar vroeger een specifiek personeelsbeleid gevoerd. De kinderen, familieleden, mensen uit buurt, kennissen van klanten of leveranciers werden aangevoren. Zo wist men tenminste welk vlees men in de kuip had. Daar zaten ook allochtonen tussen. De kraanmachinist was van Marokkaanse origine. Mijn vader ging voort op de aanbevelingen van zijn werknemers en kennissenkring. Voor hem was dat een goed personeelsbeleid. Zijn verwachtingspatroon werd op die manier ingelost.

Op dezelfde manier werd Naïma Amzil aangevoren bij Remmery, het bedrijf van de heer Vannieuwenhuyse. Vrienden van de familie en burens van Amzil vroegen aan de bedrijfsleider of hij nog een baan had voor haar. De heer Vannieuwenhuyse heeft dat voorstel positief benaderd en de vrouw aangevoren. Zo werkt dat. Daarom zeg ik ook: breid uw netwerken uit. Blijf niet zitten in de eigen groep, zorg voor ruimere contacten, want dit personeelsbeleid wordt nog steeds gevoerd. Het gaat zo in zijn werk bij de bakker. Op een kartonnen taartenonderlegger schrijft hij 'winkelpersoneel gevraagd'. Dat wordt tegen de etalage geplakt en zo werft hij zijn personeel aan. U kent dat wel. Ik wil de zaken niet ridiculiseren of in de hoek van de anekdotiek duwen. De mensen voelen zich hier blijkbaar goed bij.

Ik ben niet bang om in deze problematiek mijn nek uit te steken. Inzake de zaak-Feryn heb ik dat heel nadrukkelijk gedaan. Ik heb daar ook mails over gekregen, en in bepaalde kringen heeft het mij niet populair gemaakt. Feryn heeft niet correct gehandeld. Ik heb nooit gezegd wie ze moesten aanwerven. Wat me tegen de borst stuitte, was het onderscheid op basis van afkomst. Er waren gekwalificeerde kandidaten, maar het waren handige Ali's in plaats van handige Harry's en dat was hun pech. Feryn zelf had geen problemen met de aanwerving van een allochtoon, maar wel de klanten. In zo'n situatie moet het bedrijf objectieve criteria voorleggen aan de klant en vragen om het werk te beoordelen op basis van prijs en kwaliteit,

van leveringstermijn en netheid. Natuurlijk wil ik het personeelsbeleid van de bedrijven niet dicteren. Sommigen hebben zich achteraf trouwens gedistantieerd van die kritiek. Dit was discriminatie, racisme en daar moeten we ons krachtig tegen afzetten.

Ik sta voor 100 procent achter de onderhandelde streefcijfers van minister Vandenbroucke. Wie kan daar nu tegen gekant zijn? Als vakbonden en patronaat aangeven dat ze dat haalbaar vinden, moet dat alle kansen krijgen. Geen seconde heb ik eraan gedacht om daarop terug te komen.

Ik wil het persoonlijke contact niet uitsluiten. Als een bedrijf via de VDAB een baan aanbiedt, kunnen de reacties daarop en de cv's anoniem worden doorgestuurd. Het is jammer dat we het zo moeten aanpakken, maar op die manier krijgen de kandidaten tenminste de kans om zich aan te bieden. Ze kunnen dan in een gesprek hun talenten en vaardigheden uiteenzetten. Dat betekent dus niet dat elk voorafgaand contact zou wegvallen.

Ik sta achter het stimulansenbeleid zoals het is voorgesteld door mevrouw Van Weert. Het moet echter op dezelfde manier gelden voor autochtonen als voor allochtonen. We mogen niet opsplitsen naar etnie. Een lage scholingsgraad kan een reden zijn. De ontwikkeling van bijkomende technische vaardigheden en het opbouwen van ervaring kan een werkzoekende meer kansen brengen.

Dit enorme probleem van werkloosheid bij allochtonen bewijst dat ons integratiebeleid in het verleden mislukt is. De cijfers spreken boekdelen. De weg van de integratie start bij het hebben van werk. Een baan brengt geld in het laatje en dan pas kan iemand op eigen benen staan. Integratie betekent simpelweg 'meedoen'. Iedereen moet meedoen, participeren en actief bijdragen. We hebben trouwens iedereen nodig met al die knelpuntberoepen. Als we elementaire sectoren zoals de bouw, de zorg en het onderwijs aan de draai willen houden, zullen we iedereen moeten mobiliseren. Het is vreemd dat zo'n debat gevoerd moet worden.

Monitoring blijft voorlopig een probleem, mevrouw Berx. Alle departementen moeten daaraan werken om de tewerkstelling bij de overheid op te vijzelen.

Keulen

Streefcijfers zijn echter geen quota! Er wordt niet positief gediscrimineerd. Het betekent wel, mijnheer Verreycken, dat iedereen de kans krijgt om aan een examen deel te nemen. Wie heeft daar baat bij? Degenen die slagen in het examen. Zo simpel is dat. Er zijn geen aangepaste examenvragen!

Banen die via de media worden aangeboden, komen niet bij iedereen terecht. Niet alle werkzoekenden gebruiken dezelfde media. In Limburg was er een mooi project van het Provinciaal Integratiecentrum. We hadden te weinig allochtone politieagenten. Allochtonen kwamen niet af op de jobs omdat ze eenvoudigweg niet wisten dat er vacatures waren. Het PIC heeft de vacatures dan bekendgemaakt via de kanalen van allochtonen. Sommige integratiecentra doen dat, misschien wordt het in de toekomst algemeen een taak voor de centra. Bij de proeven moet de kandidaat in kwestie, Ali of Harry, natuurlijk bewijzen wat hij in zijn mars heeft.

In de tewerkstelling moeten we de economische logica hanteren. Een bedrijf heeft als prioritaire taak winst te maken. U kunt dat vies vinden, u kunt daar ideologische bedenkingen bij hebben, maar een bedrijf bestaat in de eerste plaats om rendement te genereren en om return-on-investment te creëren. Het doet dat uiteraard met de beste mensen die het kan aantrekken. Quota gaan daartegenin. Ik vind trouwens dat quota de kandidaat stigmatiseren, want ze doen de vooroordeelen huizenhoog oplopen. We moeten werkgevers duidelijk maken dat ze hun winst kunnen verhogen door een open personeelspolitiek te voeren. Ze moeten beseffen dat tussen de allochtonen óók supertalenten zitten die een surplus kunnen betekenen voor het bedrijf.

Coca-Cola is een mooi voorbeeld. Tot voor enkele jaren was het een volledig wit bedrijf. Omdat het product zich tot de hele wereld richt en omdat de hele wereld deze frisdrank drinkt, wil Coca-Cola ook heel de wereld in zijn bedrijf halen. Dat veronderstelt een gediversifieerd personeelsbeleid. Dat is de logica zelf. Als een zaak met allochtoon personeel werkt, zullen allochtonen daar sneller binnenstappen. Zo'n politiek werkt drempelverlagend.

In heel wat sectoren zoals de auto-industrie en de textielindustrie wordt vandaag al onderhandeld over streefcijfers. Ik vind dat geen enkel probleem.

De eensgezindheid binnen de regering, mevrouw Temsamani, is volledig. Dat kan ik u garanderen. Dat is geen punt. Ik heb met minister Vandembroucke twee protocollen afgesloten. De verplichte doelgroepen voor inburgering krijgen bij prioriteit een plaats in de CBE's en de CVO's. Er is ook een protocol inzake werkgelegenheid. De kabinetten zitten geregeld samen om elkaar te informeren over de bezigheden en daarover te praten.

Dit is het meest cruciale aspect van integratie en minderhedenbeleid. Ook hier bestaat geen toverformule, geen vingerknipoplossing. Het vordert met vallen en opstaan. We moeten mensen responsabiliseren, hen op een andere manier naar problemen leren kijken, om de globale gemeenschap te proberen versterken.

De voorzitter: Mevrouw Temsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Temsamani: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U bent er wellicht van overtuigd dat we over heel wat punten niet zo sterk van mening verschillen. Ik zou echter niet willen dat de ene minister de bal in het kamp van de andere gooit, terwijl er in feite weinig gebeurt.

Het is heel belangrijk dat er effectief iets gedaan wordt aan de achterstelling op de arbeidsmarkt. Soms gaat het inderdaad om een gebrek aan opleiding, maar voor een heel groot deel is het een kwestie van discriminatie. Daar moet iedereen zich van bewust zijn, en er moet concreet iets aan gedaan worden.

Minister Marino Keulen: Ik gooi de bal in niemands kamp, en ik denk ook niet die indruk te hebben gegeven.

Mevrouw Anissa Temsamani: Inderdaad niet, maar ik wou dit alleen maar heel duidelijk stellen.

Uit mijn omgeving weet ik dat heel wat werkgevers mensen van allochtone afkomst vragen, maar hun bij aanwerving vragen hun voornaam te veranderen. Dat gebeurt dan ook. Het is heel verne-

Temsamani

derend en pijnlijk, maar het feit dat de mensen die moeite doen om de job toch te kunnen aanvaarden en werk te hebben, is eigenlijk goed. Anonime sollicitatie biedt de mogelijkheid iedereen eenzelfde startpositie te geven. Het is, zoals u al zei, jammer dat dit nodig is, en het is ook geen wondermiddel, maar het is een hulpmiddel om mensen op hetzelfde niveau te laten starten.

Minister Marino Keulen: Anoniem solliciteren is perfect haalbaar bij de overheid en bij grote bedrijven die met een uitgebouwde personeelsdienst werken. Over het algemeen werken die echter al helemaal volgens de logica die ik zonet heb uiteengezet. We komen allochtonen net vooral in grote bedrijven tegen. Daar hebben ze allang door dat dit economisch van belang is. Ze kijken naar het rendement en naar wat die mensen bijdragen, hoe die het potentieel van de omzet kunnen helpen vergroten. Daar zou dat dus kunnen.

Bij de kleintjes is het echter heel anders. Die bedrijfsleiders noteren wat op de rugzijde van het kartonnetje dat onder de taart zit. Ik zeg dit niet om het te ridiculiseren, maar zo gebeurt het. Die mensen doen dat informeel. Ze weten op dat ogenblik niet dat ze een personeelsbeleid voeren. Ze hebben iemand nodig, en dat is het dan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanbevelingen uit het eindverslag van de Commissie voor Interculturele Dialoog

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanbevelingen uit het eindverslag van de Commissie voor Interculturele Dialoog.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 23 februari van

vorig jaar werd de Commissie voor Interculturele Dialoog opgericht door de federale regering onder impuls van de minister van Sociale Integratie, Gelijke Kansen en Interculturaliteit, toen nog mevrouw Arena.

De commissie boog zich over een aantal interculturele vraagstukken in verband met het samenleven in België. Het eindverslag, een mooi boekje, ligt inmiddels ter tafel. Daarin doet de commissie aanbevelingen die voor een belangrijk deel gaan over Vlaamse, en dus ook Waalse bevoegdheden, zoals Onderwijs, Huisvesting, Media, Tewerkstelling en Inburgering. Die aanbevelingen zijn mijns inziens op een aantal punten strijdig met, of toch niet geheel conform de standpunten van de Vlaamse Regering of bepaalde punten uit het Vlaams regeerakkoord.

Ik geef daar enkele voorbeelden van. Een belangrijk uitgangspunt op pagina 63 van het eindverslag van de commissie is dat er een beleid van positieve actie moet worden gevoerd ten voordele van culturele minderheden. Dat verschilt enigszins van de uitgangspunten van de Vlaamse Regering, die inzake samenleven in diversiteit, waar het zonet al over ging, een inclusief beleid nastreeft. Het Vlaams regeerakkoord spreekt over algemene maatregelen waar mogelijk, en enkel zeer specifieke maatregelen waar het echt noodzakelijk is.

Het recht op huisvesting is volgens de commissie onaantastbaar, wat volgens haar betekent dat elke maatregel waarmee aan kansarme personen bijkomende voorwaarden worden opgelegd, moet worden vermeden. De kennis van de taal opleggen als voorwaarde is volgens de commissie praktisch contraproductief en moreel aanvechtbaar.

Mijnheer de minister, vindt u het wenselijk dat op initiatief van de federale overheid aanbevelingen worden geformuleerd die betrekking hebben op duidelijk gedefederaliseerde materies, dus gewest- en gemeenschapsbevoegdheden? Is er een overleg geweest tussen u en de federale minister van Sociale Integratie, Gelijke Kansen en Interculturaliteit, nu minister Dupont? Wilt u die aanbevelingen effectief gebruiken?

Ik heb ook begrepen dat minister Dupont een interministeriële conferentie heeft aangekondigd over deze aanbevelingen. Heeft die al plaatsge-

Berx

vonden? Wat zal uw standpunt als Vlaams minister zijn over dit rapport?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, het mag duidelijk zijn dat dit een exclusief federaal initiatief is. Mijn enige leidraad wordt gevormd door het regeerakkoord, de beleidsnota's en de afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt. Zo eenvoudig is het. Voor de dingen waarvoor wij exclusief bevoegd zijn, zoals het onthaal en de integratie van inwijkelingen, die aan de gemeenschappen zijn toegewezen, voeren we ons eigen beleid op basis van het regeerakkoord en de beleidsnota's.

De federale overheid heeft natuurlijk zelf ook bepaalde bevoegdheden, zoals de toegang tot het grondgebied, immigratie, uitwijzing, enzovoort. Daarmee doet ze wat ze wil. Bovendien hoeven we wat nuttig of interessant is, niet op een botte manier af te wijzen alleen maar omdat het van de federale overheid komt. We moeten het dus eens bekijken, en nagaan welke dingen we ervan kunnen gebruiken.

Tot deze interculturele dialoog heeft de federale overheid zelf beslist. Er is met mij geen enkel overleg daarover gepleegd. Er was een interministeriële conferentie over integratie gepland, maar die is niet doorgegaan omdat ze viel op de eerste dag na het afspringen van de federale B-H-V-onderhandelingen. Er is geen nieuwe datum vastgelegd, maar dat zal wellicht binnenkort gebeuren.

Ons standpunt is uiteraard dat we in exclusief Vlaamse bevoegdheden ons eigen beleid voeren. Ik ben trouwens niet de enige minister met bevoegdheden op dit vlak, het heeft ook te maken met bevoegdheden van de ministers Van Brempt en Bourgeois.

We gaan door met onze plannen met betrekking tot de taalvereiste. Door de definiëring waar we voor zorgen, sluiten we discriminatie juist uit, zoals met de bepalingen over mensen die in België of in Nederland onderwijs hebben gevolgd. Het gaat erom het samenleven te stimuleren en ervoor te zorgen dat er bruggen geslagen worden. Mensen

moeten kunnen communiceren met hun bureaus, de bewoners van de huisvestingsblokken met wie ze samenwonen, en met de mensen van de huisvestingsmaatschappijen. Door de verworven taalkennis leren ze ook op eigen benen te staan in andere domeinen van het leven, bijvoorbeeld als ze gaan solliciteren. Door het feit dat de taalvereiste voor iedereen geldt, in principe ook voor de Deen en de Portugees, is er van discriminatie absoluut geen sprake. We gaan er dus gewoon mee door.

We zijn niet verantwoordelijk voor de redactie van dat rapport. Het heeft bepaalde verdiensten, en er staan ook interessante dingen in. We kunnen zien wat we daar verder mee doen.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Misschien is het dan nuttig een screening te maken van wat erin staat en aan te geven welke dingen u inderdaad interessant vindt. De betrokken administratie is niet al te groot, maar misschien kan uw kabinet het rapport eens doorlopen. Het is inderdaad nuttig inzicht te hebben in de waardevolle elementen ervan, die eventueel ook sturend kunnen zijn voor het eigen beleid.

Minister Marino Keulen: We moeten dat doen op het niveau van de regering. Een en ander loopt nogal eens door elkaar. Ik trap een open deur in als ik zeg dat deze problematiek in Wallonië heel anders wordt bekeken. Daar is het als dusdanig geen thema. Ik heb hier met de heer Dupont eens een gesprek over gehad in meer algemene zin. In de vorige regeerperiode was hij minister van Sport in de Franse Gemeenschap. Hij is overigens germanist, en spreekt heel keurig Nederlands.

De regering moet eens nagaan wat ze ermee kan doen. Wat er verder zal gebeuren, moet ook blijken op de IMC. De ministers van Media en Gelijke Kansen zijn er duidelijk ook bij betrokken. Het rapport heeft een verdienste, maar het zal ons beleid niet doorkruisen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het vereenvoudigen van het huishoudelijk reglement in socialewoningcomplexen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Wachter tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het vereenvoudigen van het huishoudelijk reglement in socialewoningcomplexen.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, niemand zal ontkennen dat er samenlevingsproblemen kunnen ontstaan in socialewoningcomplexen. Ik wil zeker niet blind zijn voor deze problematiek, laat staan dat ik ze wil ontkennen. Het is logisch dat als mensen op een vrij kleine ruimte samenleven, er problemen kunnen ontstaan. Als schepen van Administratieve Vereenvoudiging in mijn gemeente vind ik het belangrijk dat we proberen om alle reglementen zo eenvoudig mogelijk te maken. Zeker de reglementen die te maken hebben met het maatschappelijke element moeten in duidelijke taal zijn opgesteld.

Toch blijkt dat een te moeilijk geredigeerd huishoudelijk reglement aan de basis ligt van conflicten, terwijl die toch vermeden kunnen worden. Een project van studenten van de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen bestond erin om het huishoudelijk reglement van de socialewoningmaatschappijen toegankelijker te maken voor alle bewoners. Dit project werd uitgewerkt op vraag van een aantal Antwerpse huisvestingsmaatschappijen.

Uit analyse van diverse huishoudelijke reglementen blijkt inderdaad dat die vrij moeilijk te begrijpen zijn. De slechte lay-out en het moeilijke juridische taalgebruik vielen op. We hebben er natuurlijk geen bezwaar tegen dat dergelijke reglementen juridisch goed gestructureerd en efficiënt opgebouwd zijn, maar dergelijke socialewoningcomplexen worden in grote mate bevolkt door allochtonen die het Nederlands niet altijd even machtig zijn.

Naast dit huishoudelijk reglement werd een soort van bewonerscharter opgesteld waarbij een vrij

eenvoudige tekst de bewoners warm moet maken om de regels te respecteren. Op die manier wil men de leefbaarheid in de socialewoningcomplexen verhogen. In een vrij overzichtelijke nota staan een aantal afspraken opgesomd tussen de huisvestingsmaatschappij en de huurder, waarbij ook de instellingen vermeld worden die werken rond leefbaarheid en participatie. Heel belangrijk is ook dat het huishoudelijk reglement en het bewonerscharter alleen in het Nederlands werden opgesteld. Op die manier worden bewoners gestimuleerd om onze taal te leren.

Op de vraag wat de meerwaarde is van dergelijk initiatief, kan niemand vandaag al een antwoord geven, maar ik vind het in elk geval een lovenswaardig initiatief. Ook de directeurs van de socialehuisvestingsmaatschappijen staan zeer positief tegenover de resultaten van dit project.

Mijnheer de minister, bent u gewonnen voor het idee om dit project te transponeren naar alle socialehuisvestingsmaatschappijen? Denkt u dat een vereenvoudiging van het huishoudelijk reglement de leefbaarheid rond socialewoningcomplexen kan verbeteren? In welke mate hebt u reeds overleg gepleegd met de socialehuisvestingssector met betrekking tot dit project?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de factor 'toeval' speelt in dit project een grote rol. Een stagiair bij de huisvestingsmaatschappij Antwerpen Huisvesting was op zoek naar een thema voor een eindwerk. De directeur stelde de student voor om de huishoudelijke reglementen onder de loep te nemen en die te vereenvoudigen.

Zijn argumentatie daarvoor was dezelfde als die van u: de mensen van de maatschappij hadden zelf de tijd niet om met de vereenvoudiging te beginnen. Uiteindelijk heeft de stagiair met vijf collega's het werkstuk tot een goed einde gebracht. De minister, het kabinet en de VHM waren hier niet van op de hoogte. Via de VHM communiceren we wel de finale redactie aan alle huisvestingsmaatschappijen in Vlaanderen.

De inhoud en finale redactie moeten passen in de filosofie van het nieuwe socialehuurbesluit, maar de invulling moet op het lokale niveau gebeuren. Ik vind niet dat we vanuit Brussel moeten pro-

Keulen

beren alles te structureren en te regelen, maar we moeten de ruimte laten voor de ontwikkeling van lokaal maatwerk en voor eigen accenten. Het voorbeeld van de Antwerpse huisvestingsmaatschappij is een goede leidraad die als referentie kan worden gebruikt.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, is dit al aan de huisvestingsmaatschappijen gecommuniceerd?

Minister Marino Keulen: We zijn daarmee bezig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de samenwerking op het vlak van welzijn en huisvesting inzake thuisloosheid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Wachter tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de samenwerking op het vlak van welzijn en huisvesting inzake thuisloosheid.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb de problematiek inzake thuisloosheid aangekaart bij minister Vervotte die hier vanuit haar coördinerende bevoegdheid met betrekking tot armoedebestrijding ook mee bezig is. Deze problematiek hangt nauw samen met het domein huisvesting. Op dit ogenblik worden er in Vlaanderen 12.000 thuisloze mensen opgevangen. De OCMW's en de armenverenigingen stelden bovendien vast dat het aantal thuislozen sterk blijft stijgen.

Omwille van het gebrek aan sociale woningen en de torenhoge huurprijzen op de privé-markt kunnen thuislozen zeer moeilijk doorstromen naar

zelfstandig wonen. Door het stijgend aantal thuislozen raken de opvangcentra steeds meer overbelast omdat er gebrekkige uitstroombmogelijkheden zijn. Steeds meer mensen die huren op de privé- of sociale huurmarkt beschikken niet over de vaardigheden om zelfstandig te wonen.

In het verleden werden tal van projecten uitgewerkt door de sector Welzijn, de huisvestingssector en de lokale overheden. Dergelijke projecten zijn zeer doeltreffend om het aantal uithuiszettingen te verminderen en om de overschakeling van een verblijf in een instelling naar zelfstandig wonen te optimaliseren.

De samenwerking tussen de verschillende departementen laat in de praktijk helaas nog veel te wensen over. Ik haal een recent voorbeeld aan. Eind vorig jaar werden 24 opvangplaatsen geschrapt die bedoeld waren voor de opvang van noodlijdende mensen zonder papieren. Het project zelf werd gefinancierd via het federaal impulsfonds voor het migrantenbeleid. Zeven CAW's werden bij dit project betrokken. De verlengingsaanvraag 2004 werd geschrapt. Met de bestaande middelen kon men dan de opvang tot 31 maart 2005 garanderen.

Het is zeer belangrijk dat beide kabinetten op dezelfde lijn zitten. Mijnheer de minister, hoever staat het met de samenwerkingsprotocollen tussen minister Vervotte en uzelf inzake de bestrijding van thuisloosheid? Minister Vervotte gaf in haar antwoord op mijn vraag om uitleg te kennen dat ze nog steeds niets van uw kabinet had gehoord. Welke concrete inspanningen zult u leveren om ook de uitstroombmogelijkheden van thuislozen te verbeteren, gelet op het tekort aan sociale woningen en de torenhoge huurprijzen op de privé-huurmarkt? De ervaring leert dat het afwijkingsregime voor daklozen zoals opgenomen in het huidige socialehuurbesluit onvoldoende werkt. Wat gaat u hieraan doen en in welke mate zult u daar rekening mee houden bij het redigeren van het nieuwe socialehuurbesluit?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil ook wijzen op de interculturele dimensie van deze problematiek. Deze week is een studie gepubliceerd van het

Berx

steunpunt CAW die stelt dat één op vijf thuislozen allochtoon is.

Zoals ik daarnet al zei, ben ik grote voorstander van een algemeen en generiek beleid. Het zou nuttig zijn mocht er samen met Welzijn een specifiek beleid in verband met de thuislozenproblematiek worden ontwikkeld. Er wordt in de beleidsnota gerefereerd aan de problematiek van thuisloosheid. Het zou goed zijn om met het CAW contact op te nemen en na te gaan of de voorgestelde maatregelen ook de doelgroep bereiken.

Wat de doorstroming betreft, vraag ik om leegstaande panden in sociale woningen of appartementen die moeten worden gerenoveerd of tijdelijk niet worden gebruikt in een overgangsfase tijdelijk toe te wijzen aan mensen die dakloos zijn geworden of dreigen dat te worden. Een preventief beleid en een goede woonbegeleiding zijn natuurlijk nog belangrijker.

Ik ben toevallig in Antwerpen voorzitter van de stuurgroep thuislozenzorg. Het OCMW heeft met CAW's en andere instanties een stuurgroep opgericht om op de problematiek te werken. Er wordt een specifieke benadering van het doelgroepenbeleid in de sociale huisvesting uitgewerkt. Ik kijk uit naar het nieuwe socialehuurbesluit dat binnen een maand op tafel zal liggen. De sector zit daar ook op te wachten.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, met de CAW's werken wij goed samen. Tijdelijke verhuuring zal in het nieuw uniform socialehuurbesluit mogelijk worden gemaakt.

Het is echter geen tovermiddel. In de praktijk is dat moeilijk te verwezenlijken. Als een flatgebouw bijvoorbeeld wordt gerestaureerd zoals de Silvertop in Antwerpen, wordt de elektriciteit uitgeschakeld, de liften buiten werking gesteld of het water afgesloten. Ik heb die vragen vroeger al gekregen. Los van de overlast die lawaai en getimmer of ander ongerief betekenen, staan praktische bezwaren dikwijls in de weg. Soms kan het een oplossing zijn en waar dat mogelijk is, moet tijdelijke verhuuring een kans worden geboden.

Minister Vervotte gaf in haar antwoord op een vraag om uitleg inzake deze problematiek te kennen dat zij van mij nog niets gehoord had. Er is reeds een ontwerp van samenwerkingsprotocol opgemaakt door beide kabinetten. Dat zal in de loop van de komende weken worden gefinaliseerd. Uw vraag is dus nog altijd actueel.

Op uw vraag welke concrete inspanningen ik zal leveren om ook de uitstroommogelijkheden van thuislozen te verbeteren, gelet op het tekort aan sociale woningen en de torenhoge huurprijzen op de privé-huurmarkt, wens ik te benadrukken dat thuislozen die uitstromen uit opvangcentra vaak nog niet dadelijk zelfstandig kunnen wonen. In veel gevallen is er begeleiding vanuit de welzijnssector nodig. Een samenwerking tussen huisvestings- en welzijnsactoren is dan ook immens belangrijk.

Thuisloosheid is immers een complexe problematiek, die vaak verschillende oorzaken heeft. Enerzijds moet voldoende aandacht gaan naar preventieve maatregelen om thuisloosheid te voorkomen. In de sociale huisvesting kan dit onder meer via een goede opvolging van de huurders door de SHM en het stimuleren van bewonersbetrokkenheid. Ook het betrekken van gespecialiseerde welzijnsdiensten voor een gepaste begeleiding van huurders met problemen, is erg belangrijk. Hierdoor kan tijdig op mogelijke problemen worden ingespeeld. Zo kan een verdere escalatie met mogelijke thuisloosheid tot gevolg voorkomen worden.

Dergelijke begeleiding komt ook het samenleven in een sociaal wooncomplex ten goede. Een huurder met problemen kan soms de woonsituatie van een hele buurt verzieken. Daarom is het van groot belang dat op lokaal niveau duidelijke afspraken worden gemaakt tussen de socialehuisvestingsmaatschappij en begeleidende welzijnsinstanties. Zo kunnen tijdig de nodige en aangepaste ondersteuning en begeleiding worden geboden.

Anderzijds moeten er inderdaad voldoende doorstroommogelijkheden vanuit opvangcentra naar de reguliere woningmarkt zijn voor thuislozen die zelfstandig kunnen wonen. De begeleiding van deze thuislozen en de woonbemiddeling is een opdracht die door de welzijnssector moet worden ingevuld.

Keulen

Binnen Welzijn worden er op het terrein zelf sinds 2002 ook initiatieven genomen. In Antwerpen, Gent, Kortrijk, Leuven, Turnhout, Brussel en sinds vorig jaar ook Limburg zijn middelen geïnvesteerd in de verruiming van het begeleid wonen. Hierbij wordt een samenwerking wonen-welzijn opgezet, waarbij de sociale huisvestingsmaatschappijen instaan voor de huisvesting van thuislozen, terwijl de Centra voor Algemeen Welzijnswerk de nieuwe huurders en een aantal zittende huurders met problemen zouden begeleiden.

Los van deze proefprojecten lijken SHM's en welzijnsactoren elkaar op het terrein steeds meer te vinden. Een SHM zorgt dan voor aangepaste huisvesting, veelal door woningen buiten het algemene sociaal huurstelsel te verhuren aan bijvoorbeeld een OCMW of CAW. Die staat dan in voor de individuele begeleiding van de huurder. Later kan worden geëvalueerd of de huurder kan overstappen naar de klassieke sociale huur of naar de reguliere woningmarkt. Op die manier wordt de doorstroming van thuislozen van de opvangcentra naar de sociale woonmarkt in goede banen geleid.

Ik vind het belangrijk dergelijk spontaan gegroeide lokale initiatieven alle kansen te geven. Daarom zal in het nieuw socialehuurbesluit ruimte gecreëerd worden om dergelijke projecten mogelijk te maken.

Met het oog op de betaalbaarheid van de privé-huurwoningmarkt zijn er momenteel verschillende maatregelen in voorbereiding. Eerst zal, van zodra de budgettaire ruimte dit toelaat, het huursubsidiestelsel geheroriënteerd worden met het oog op het effectief bereiken van de lage inkomensgroepen. Daarnaast zal in het najaar een onderzoek van start gaan naar de implementatiemogelijkheden van een huurwaarborgfonds. De oprichting van een huurwaarborgfonds zou een bestaande drempel bij het huren van een woning voor lage inkomensgroepen kunnen wegnemen.

Ten slotte werden begin 2004 de werkingsmogelijkheden voor de sociale verhuurkantoren aanzienlijk verruimd, waardoor zij in staat worden gesteld hun aanbod van huurwoningen voort uit te breiden. Inzake het tekort aan sociale huurwoningen weet u dat de Vlaamse overheid in 2005 in een recordbedrag voor huisvesting heeft voorzien,

namelijk 309 miljoen euro. Met dit bedrag kan het aanbod aan sociale woningen en appartementen op peil worden gehouden.

Voor alle duidelijkheid licht ik kort de bestaande procedure toe. Het socialehuurbesluit bepaalt dat een OCMW ten behoeve van een dakloze aan een socialehuisvestingsmaatschappij kan vragen een voorstel tot afwijking aan de VHM voor te leggen. Deze afwijking kan de chronologische volgorde van de inschrijvingen, de voorrangregels en de toelatingsvoorwaarden betreffen. Er wordt niet afgeweken van de inkomensvoorwaarde. Datzelfde besluit definieert het begrip dakloze als volgt: 'De particulier die op basis van bewijzen door de VHM wordt beschouwd als thuisloos of de particulier die bewijst dat hij in de periode van 6 maanden die voorafgingen aan de inschrijving cumulatief voldeed aan de volgende voorwaarden: geen houder was, geheel noch gedeeltelijk, van een zakelijk recht op een woning; niet beschikte over een recht van bewoning, behalve indien dat recht betrekking had op een tijdelijke opvang om psychische, medische of sociale redenen; niet heeft ingewoond bij verwanten of familieleden tot en met de tweede graad.'

Een socialehuisvestingsmaatschappij kan alleen op gemotiveerde wijze weigeren het verzoek van het OCMW ter goedkeuring aan de VHM voor te leggen. Indien een particulier op basis van deze definitie niet als dakloos of thuisloos kan worden beschouwd, maar in een bijzonder penibele situatie verkeert en dringend nood heeft aan een sociale woning, kan een sociale huisvestingsmaatschappij steeds een gewoon voorstel tot afwijking aan de VHM voorleggen. Als de maatschappij dat niet wenst te doen, kan de particulier zich rechtstreeks tot de VHM richten.

Ik ben ervan overtuigd dat de samenwerking tussen OCMW's en huisvestingsmaatschappijen met betrekking tot het afwijkingsregime voor daklozen in een aantal steden en gemeenten wel goed loopt. Zo hebben bijvoorbeeld de socialehuisvestingsmaatschappijen en het OCMW in Gent afspraken gemaakt over het maximaal aantal aanvragen tot afwijking per SHM en per jaar. Ook in Antwerpen zijn afspraken in voorbereiding.

Ik ben er mij echter wel van bewust dat de termijn van 6 maanden evenals de voorwaarden zelf reeds enige tijd het onderwerp van discussie uit-

Keulen

maken. Het is vaak cruciaal om zo snel mogelijk een oplossing voor het huisvestingsprobleem te vinden om een neerwaartse spiraal van problemen te kunnen voorkomen.

Het ene brengt het andere met zich mee. Bij het uitwerken van het kaderbesluit voor de sociale huurders, de nieuwe benaming van het nieuw, uniform socialehuurbesluit, worden die problemen grondig onderzocht. Dit besluit zal een algemeen kader uittekenen waarbinnen onder meer een lokaal doelgroepenbeleid zal worden uitgewerkt. Plaatselijke actoren, met de gemeente als regisseur, zullen concrete afspraken met elkaar kunnen maken om tot een breed gedragen lokaal woonbeleid te komen.

We overwegen toe te staan dat OCMW's en SHM's overeenkomsten kunnen sluiten waarbij ze wederzijdse engagementen inzake huisvesting en begeleiding aangaan voor een specifiek bepaald aantal daklozen. Zo kunnen de capaciteiten optimaal op elkaar worden afgestemd. Het biedt een duidelijk kader voor de OCMW's en voorkomt dat SHM's met huurders zitten die niet worden begeleid, met mogelijke problemen voor omwonenden tot gevolg. Bovendien wordt het mogelijk de gecreëerde capaciteit na verloop van tijd objectief en transparant te evalueren.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, u hebt geschetst hoe het afwijkingsregime eruit ziet. Wordt het in het nieuwe socialehuurbesluit mogelijk om voor een bepaald contingent woningen tegelijk te kiezen?

Minister Marino Keulen: Dat kan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *Het incident wordt gesloten om 15.48 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

